

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA BERCSÉNYI JÓZSEF

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK

Megjelen vasárnap
Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K

Karácsony.

(v.l.) Köszöntünk Karácsony, örömek adója, enyhületnek hintője, munkának gondnak pihentetője, hitnek szilárdítója, csüggedt lelkek felemelője. Mily nagy, mily csodás is vagy Te. Míg embertalálta világnézetek egy generációval keletkeznek és temetkeznek: közel két ezred év óta állsz Te s poézised, millió embereken uralkodó hangulatod ma sem kisebb. S míg minden intézmény, melyet ember formált, fejlesztett és zárt törvényszakaszokkal szabályozott, alá van vetve a világnak és nemzeti eszmék áramlásának, — a Te isteni eredetűre immár közel kétezer év mutat. S milyen kétezer év! A Te isteni eredetűnek meg kellett küzdeni a mult bálványaival és e küzdelemben fenséges martiraidal remegteted a pogány világnézet hatalmasait, majd könnyedén végeztél az arianusokkal és szektáikkal és azt az orkányszerű áramlatot is, mellyel Európában a népelhelyezkedés történt, felhasználad terjeszkedésre és a lelkek beteltek a rendiségben, a feudális korban a Te keresztény tanaid szocialis tartalmával. Ennek a nagy európai népelhelyezkedésnek borzalmas pusztulás, vandalizmus járt nyomában. S mégis

több harang zug ma s több, a napi munka szürke világában csüggedt, fáradt töprengő lélek emelkedik fel hozzád s lelke megtelik a karácsony nagy jelégével: „Békesség nektek a földön!”

A sivár életharcban sokszor megdöbbenve látjuk, hány embert nyugózt le a föld s hiu örömei, melyekért verítékesen, a megroskadásig tíz könyökkel tülekednek, vagy elérve a Mamont, belevetik magukat a gyönyörök, a hiu ragyogás árjába és lelkükkel felemelkedni képtelenek. Már már leragasztja, lenyüggözi az embert a földi salak: ám imára hívnak a karácsonyi harangok és a szürke életgondok emberének lelkét megfürösztik a földi megváltás keresztényi elvei. Arany, tömjén és myrrha helyett megadás, lelki megigazolást és élő hitet visz e század tévelygő fia az újszülöttnek, akinek születése maga, világfennállás óta a legdemokratikusabb cselekedet volt: királyok királya, a ki a bethlehemi istállóban született.

De ha ez a kor, amely a nivellálódás, a hatalmi forrásokból keletkezett kiváltságok elleni küzdelem kora, nem értené meg a krisztusi, mindeneket átfogó tiszta emberszereteten és egyenlőségen alapuló tanokat, amelyeket mintha e szociális forrongás idejében egyenesen mentő horgonyul kínálna

a godviselés az emberiségnek: ott van a hagyományok gyönyörű kultusza, a fenyőgalyas, gyertyácskák, csecsebecsékkel ékes karácsonyfa és ennek kimeríthetetlen, mindég megújuló és mindég új poézise. De hitvány, de sivár, de szerencsétlen az az ember, akit a karácsonyfa, gyermekek öröme, magasabb régiókba nem emel, aki még ilyenkor is leragad a földi salakba.

Szép vagy karácsony! Tél apónak ragyogó poézise. Fehér lepelt kívánnunk oda ki a kiserkedt vetésekre, fehér melegítő lepelt, hogy reménykedve várjuk a kikeletet, hogy a karácsony poézisébe beszéljön szánkák csengetyüje. Lucifer ajkára adja Madách az „Ember tragédiájában” és pedig gáncsos fitymáló értelemben ezt a szót: „Dicsőségedre irtál költeményt!” Csakhogy ez oly mély és nagy igazság, hogy a teremtés urához való legnagyobb lelki elragadtatás dithirambjaként is mondhatjuk imaként. Senkisé fogja ezt jobban megérteni mint akit kényszerűség, vagy mód arra vezérel, hogy délszakra várja a Jézus születését. E sorok íróját kényszerűség, betegsége messze idegenbe dobtá és bár az ő lelkét is megérintik a szkepsis hűs szellői, e percben mikor a karácsony téli képeire keres hasonlatot, a szabad ég alatt nyári kabátban, miközben kezét, arcát májusi nap

Kérdések.

A kiáltás elhalt a nagy pusztaságba . . .
Dolgoztam küzdöttem — hiába, hiába!

Terjeng a szürkület. Kihunyóban a nap.
Vajh lesz-e még, jön-e még számomra: holnap?!

Vagy, más régiókba száll át szellemem.
Hol a boldogságnak titkát majd meglelem.

Hol vad szenvedelmek a szívben nem égnek
Fokozata nem lesz a dicsőnek, szépnek.

S itt, szemem a távol kódén áthatolva
Szánó mosolylyal néz a földi dolgokra.

S amiért itt küzdtem sorvadozva, vágyva,
Mind oly kicsinynek, semmiségnek látja:

Abban a fenséges nagy szellemvilágba?!

M. Radich Jolán

Eljegyzésem története.

(Gyermekkori emlék)

Irtá: Pásztor József

Öt éves voltam; a nagybátyám, Fülöp, hét. Furcsa, de így volt. S mivel az életben nem az évek, de az érdemek számítanak, Fülöp tekintélye igen nagy volt előttem. A többek között beszökött már kétszer a nyári színpadba, a Nemzeti Múzeumban kék ce-

ruzával bajuszt rajzolt egy márványból kifaragott görög hölgy orra alá, volt tíz japán, két mexikói bélyege, egy fehér egere s egy forradás a feje búbján, azonfelül már a borbélynál nyíratkozott.

Különösen ez volt az, ami Fülöpnek tekintélyt adott, mert lehet-e öt éves korban valami félelmetesen nagyszerűbbet, valami férfiasabbat elképzelni, mintha az ember pipázhat, vagy a borbély nyírja meg?

Az idő azonban repült s Fülöp nagybátyám nem elégedett meg a mindennapi örömmel. Láttam, hogy napok óta valami új meglepetésre készül. A szomszédunkban két kisleány lakott. Az egyik lehetett kilenc, a másik négy éves. Szőke, kócos két kis fruska, piros, fehérpöttyös ruhában, nevető, pajkos kék szemmel. Többször láttam őket, amikor Fülöpéknél voltam, de alig vettem tudomást róluk. Csak Fülöp érdekelt, aki akkoriban egy földalatti barlangot vájt az udvaron. A földalatti barlang azonban néhány nap óta bedugult, elpihentek a mexikói és japán bélyegek is. Fülöppel alig lehetett egy szót váltani. Egyik nap, ahogy újra hozzájuk mentem, az utcán találkoztam vele. A városliget tájékán laktunk mi is, meg ők is. Fülöp valami nagy, hegyes csomagot vitt a kezében s rá sem hederített a köszönésemre, hanem begyenesen lépegetett tovább.

— Hová, Fülöp? — kérdeztem tőle.

— A menyasszonyomhoz, — felelte Fülöp komolyan.

Én eltátoztam a számát. Hallottam már, hogy menyasszonyok meg vőlegények vannak a világon. Mikor a városban laktunk, a mi házunkban is volt. Sokszor hallottam, ahogy az emberek elmentek mellettük, lassan utánuk súgták: menyasszony, vőlegény. De tudom, hogy nem volt rajtuk semmi különös. Egyszer a ligetben is találkoztam velük s ott azt láttam, hogy a bácsi a néni kezét fogta s bután egymásra néztek. Egy idő múlva pedig elvitték őket virágos kocsival. Ez szép volt. Csakhogy azt is tudom, hogy a vőlegénynek fekete frakkja és cilindere volt, pedig Fülöpnek nem volt frakkja, sem cilindere. Annál inkább csodálkoztam a Fülöp szavain.

— Te . . . te vőlegény vagy? — kérdeztem tőle.

Fülöp komolyan válaszolt:

— Az. Meghásasodom.

— Mikor?

— Azt nem tudom még. Majd ha bajuszom lesz. Csak arra várok, hogy bajuszom legyen.

— Hát a csomagodban mi van?

— Cukor. Tele van cukorral

— Hát az minnek?

— Ezt adom a menyasszonyomnak. Ezért lesz a feleségem.

— A cukorért?

— Természetesen. Valamit kell adni neki azért, mert a feleségem lesz. Nagyszerű! — S megvetéssel nézett végig rajtam.

heve barnítja, szeretne leborulni a tengerpartra s a sutgó hullámok morajában elegyíteni hála imáját, elragadtatását a teremtő iránt, akinek csodás hatalmát érezi: „Uram! Dicsőségedre irtál költeményt!”

Ti otthonvalók, karácsonyi ünneplők, meritsetek minél több áhitatot, lelki megkönnyebbülést és lelki megigazolást a karácsony szép ünnepeiből. Boldog karácsonyi ünnepeket!

T. előfizetőinkhez.

Az új esztendő közeledtével kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy a jövő évre esedékes előfizetési díjaikat a mai számunkhoz csatolt posta-utalvánnyal beküldeni szíveskedjenek.

HIREK

— Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk tisztelt olvasóinknak.

— **Házasság.** Schneider Gyula, sipeti földbirtokos, Dr. Schneider Károly kulai ügyvéd fia, f. hó 16-án örök hűséget esküdött Budapesten Fenyvessy Ilonkának, néhai Fenyvessy Arnold volt budapesti kir. ítélőtáblabíró leányának.

— **Bácsbodrog vármegye** törvényhatósági bizottsága a közelmúlt közgyűlésén Kanyó József kulai földbirtokost a megyei földadó bizottság tagjává választotta. Ezen választást földbirtokosaink örömmel vették, mert a megválasztott szakértelménél és ismert ügybuzgóságánál fogva a földbirtokosok érdekeinek legjobban fog szolgálni.

— **Közgyűlés.** A kulai kosárfonók termelő szövetkezete mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja f. hó 26-án d. u. 3 órakor tartja rendes évi közgyűlését a község háza nagytermében.

— **A kulai I. temetkezési egyesület** bold. emlékü Deák Béla 200 K-ás alapítványának évi kamatát 8-8 Kt Gonclik Lajos és Eper Rigler Erzsébet rokkant egyleti tagoknak adta ki.

— **Te pedig elvehetnéd a Milikét, a Cilike hűgát.** Az lenne a te menyasszonyod. Így jól meglennék.

— Jó dehát... — haboztam én.
— Szerezz cukrot! — szólt Fülöp.
— Mánként nem lehet?
— Nem — felelt határozottan Fülöp.
Ezzel sarkon fordult s faképnél hagyott. Utána sompolyogtam. Láttam, hogy megvárja, míg Cilike kijön az utcára s átadja neki a cukrot. Erre egészen elvörösödtem. Cilike mellett ott tipegett Milike s szomorúan pislogott a Cilike nagy cukros zacskójára.

— Cukrot szerezni, akármilyen áron! — gondoltam magamban s haza rohantam.

— Otthon addig kuncorogtam, míg az anyám tíz krajcárt a fejemhez nem vágott. Rohantam boldogan a boltba s vittem melegiben a cukrot Milikének.

— Kipirult az arcom, amikor megláttam Milikét. Eddig nagyon bátor voltam, de most egyszerre a lábamba szállott a bátorság. Elképzeltem, hogy az első nyírásnál sem félek jobban a borbélynál. Hogy is kezdjem? Mit mondjak Milikének. Odasompolyogtam mögé, hátat fordítottam felé s a kezem hátranyújtva, megböktém a hátát.

— Milike megfordults meglepetéssel kérdezte: — Mi az?

— Cukor — nyöszörögtem én.

— Cukor? — kérdezte Milike örömmel s hamar elibem került. A szemembe akart nézni, de lesütöttem a szemem.

— Te pedig elvehetnéd a Milikét, a Cilike hűgát.

— Az lenne a te menyasszonyod. Így jól meglennék.

— Jó dehát... — haboztam én.

— Szerezz cukrot! — szólt Fülöp.

— Mánként nem lehet?

— Nem — felelt határozottan Fülöp.

Ezzel sarkon fordult s faképnél hagyott.

Utána sompolyogtam.

Láttam, hogy megvárja, míg Cilike kijön az utcára s átadja neki a cukrot.

Erre egészen elvörösödtem.

Cilike mellett ott tipegett Milike s szomorúan pislogott a Cilike nagy cukros zacskójára.

— Cukrot szerezni, akármilyen áron! — gondoltam magamban s haza rohantam.

— Otthon addig kuncorogtam, míg az anyám tíz krajcárt a fejemhez nem vágott.

Rohantam boldogan a boltba s vittem melegiben a cukrot Milikének.

— Kipirult az arcom, amikor megláttam Milikét.

Eddig nagyon bátor voltam, de most egyszerre a lábamba szállott a bátorság.

Elképzeltem, hogy az első nyírásnál sem félek jobban a borbélynál.

Hogy is kezdjem? Mit mondjak Milikének.

Odasompolyogtam mögé, hátat fordítottam felé s a kezem hátranyújtva, megböktém a hátát.

— Milike megfordults meglepetéssel kérdezte: — Mi az?

— Cukor — nyöszörögtem én.

— Cukor? — kérdezte Milike örömmel s hamar elibem került.

A szemembe akart nézni, de lesütöttem a szemem.

— **Meghívó.** A Kulai Iparos Dalárda 1910 évi január 1-én a Hungária szállodában részben a kulai iparosok rokkant alapja javára táncal egybekötött jótékonycélu színi előadást rendez, melyre a t. c. (és b. családját) tisztelettel meghívja. Kezdeté este 8 órakor. Helyárak: I-II sor 2 K, III-V sor 1.60 K, VI-VIII sor 1.20 K. Állóhely 1 K. Felülfizetéseket a jótékonycélra köszönettel fogad és a helyilapban nyugtáz. Jegyek előre válthatók Krämer Márton úrnál. Akik tévedésből meghívót nem kaptak s erre igényt tartanak, szíveskedjenek Szegő József rendező úrhoz fordulni.

— **A kulai ipartestület** a „Rokkantalap” kamataiból és az eszközölt gyűjtésből 13 rokkant és özvegyet segélyezett 10-10 K-val. Ezek: özv. Erntner Józsefné, özv. Halaker Edéné, özv. Hellenberger Borbála, özv. Szauzer Ignácné, özv. Böheim Maria, özv. Szabó Józsefné, özv. Zwipp Katalin, özv. Hengl Lajosné, özv. Szalai Istvánné, Dudás György, Berkó György, Trebitser József és Mari.

— **Meghívó.** A kulai róm. kath. polg. fiú- és leányiskola 1909 dec. hó 25-én d. u. 5 órakor a „Hungária” nagytermében karácsonyi ünnepélyt rendez, melyre a m. t. szülőket és tanúgy barátokat tisztelettel meghívja Kersch Mihály, igazgató. Belépőjegyek: Elsőrendű ülőhely 2 K, másodrendű 1 K, állóhely 50 fill. A tiszta jövedelem az intézet ifjúsági könyvtárára fordítatik. Felülfizetéseket köszönettel fogadtatnak és hirtalig nyugtáztatnak. Kezdeté pontban 5 órakor délután. Műsor. 1. A pogány megtérése. Karácsonyi játék 3 felvonásban. Irta: Oppitz Sándor. Személyek: János, pásztor, Pokorny Alajos. Esdrás, Káron és Kájusz, pogány szolgálói, Czobor Márton, Hahn József, Szlezák Ferenc. Napkeleti bölcsek, Fürstner Ignác, Fürstner Gergely, Willman Ferenc. Tiszt, Pallanik János. Katonák, Pavlakovits Jakab, Plechl Antal. Angyalok, Dudás Terez, Franc Ilonka, Imhof Róza. 2. A betlehemi pásztorfiú. Irta: Tárkányi Béla. Szavalja Fáth Mariska. 3. Karácsony az égből. 2 képben. Irta: Asteroid. Személyek: Szeretet Annyala, Dudás Terez. Hópehely, Andráska Irén. Szikra, Fürstner Margit. Galamb, Czenc Katalin. Rózsaszál, Hornyák Mariska. Fenyőgaly, Horvát Margit. Aranyfűst, Pacák Justina. Csillag, Nagy Viktória.

— **Tombolaestély.** A f. hó 26-án (karácsony másnapján a Hungáriában rendezendő táncal egybekötött tombolaestélyre tisztelettel meghívja Halász János vendéglős. Kezdeté 8 órakor. Egy tombolajegy 20 fill.

— **Ujvidék jódosfürdője.** Ujvidék szab. kir. város hatszázezer korona befektetéssel a maga nemében a vidéken páratlanul álló diszes és modern fürdőt építetett, melynek különösebb fontosságát az a körülmény kölcsönöz, hogy Ujvidék artézi fürdőjének vizét, ugy Hankó Vilmos dr. kémiai tanár, a Magyar Tud. Akadémia tagja, a Balneologiai Értesítő szerkesztője, mint Grittner Albert, a MÁV. laboratóriumjának fővegyésze és Wartha Vince dr. min. tan. műegyetemi tanár a „lipiki víznél” tetemesebben dusabban jódtartalmunak találták és csusz, köszvény, görvély, vérhajók gyógyítására a legalkalmasabbnak találták. A város most, legutóbbi városi közgyűlésének határozatából kifolyólag, a belügyminisiteriumnál a gyógyfürdői jelleget kérelmezte. A fürdő január elején nyílik meg és télen-nyáron nyitva lesz.

— **A járási szolgabírószágok** szakkönyvtára. A vármegye törvényhatósága a megyei alkalmazottak szakképzettségének fejlesztése, ismereteiknek és szaktudásuknak folytonos és állandó gyarapítása céljából szakműveknek a beszerzését rendelte el, — ezen szakművek a napokban érkeztek ki a szolgabírói hivatalhoz.

— **A szabadkai új iparfelügyelő.** Liphard István, gépészmérnököt Szabadkára iparfelügyelővé nevezték ki.

— **Kivándorlás a megyéből.** A megyegyűlésen előterjesztett alispáni jelentés szerint Bácsbodrog megye áldott földjét 1909 január 1-től november 29-ig 6641 egyén hagyta itt. Ezekből Amerikába vándorolt 4837 egyén. Szomorú számok!

— **Komlóraktár Hódságon.** A földmivelésügyi minisiterium kezdeményezésére Hódságon komlóraktárt létesítenek. A raktár lehetővé teszi a termelőknek, hogy ne adjanak túl a termésen, ha az árak nagyon alacsonyak. Hódságot azért választották a raktár helyéül, mert ez a község a bácskai komlótermelők földrajzi központjában fekszik.

— **Pénzutasalványok kézbesítése.** A m. kir. kereskedelmi minisiterium rendelete alapján a pénzutasalványokat dec. 15-től január 15-ike közötti időben a postások vasárnap délelőttönként is kötelesek kézbesíteni.

— **Miért adod?** — kérdezte Milike lassan s már is a cukros csomag után nyult.

— **Azért,** amiért a Fülöp adta a cukrot Cilikének.

— **Jó,** — felelte Milike hirtelen — Cilike a Fülöp menyasszonya. Én pedig a te menyasszonyod leszek. De hát, hogy is hívnak téged?

— **Sándi** — szóltam én szendén, de még mindig a földet néztem.

— **Sándi? Szép név** — szólt Milike s egy nagy csokoládégolyót a szájába dugott. Csak most pislantottam rá s észrevettem, hogy fülöp piszkos az arca.

— **Mitől piszkos az arcod?** — kérdeztem én.

— **Lekváros kenyeret ettem** — felelt Milike s újra betömött a szájába vagy két darab cukrot.

— **Én csak néztem,** hogy tűnik el egymásután a sok finom cukor. Alighogy lecsúszott az egyik darab a Milike torkán, újra megvillant a fehér foga, csámcsogott a kis szája s a papír zacskóból fogyott a cukor.

— **Egy darabig csak pislogtam.** Élénk szemjatekkal követtem a Milike kezét a zacskótól a piros szájáig, meg vissza a zacskóhoz, végre megsokaltam a falánkságot s haragosan rászóltam:

— **Mind megeszed?**

— **Mind!** — felelte Milike elhatározással.

— **Nagyon jó!**

— **Az 1910-ik év.** A jövő év szombaton kezdődik és érdekes, hogy ugyancsak szombaton végződik, tehát szerencsés lesz. Uralkodó bolygó Jupiter. A farsang csak 33 napig tart, igen rövid, tehát jó lesz sietni a bálók kitűzésével. Husvét március 27-ére, áldozó csütörtök május 5-re, pünkösöd május 15-re esik. Urnapja májusban lesz és pedig 26-án. Karácsony első napja pedig vasárnap.

— **Téves hír az aradi vesztőhely** megváltásáról. Az a hír járta be a lapokat s ezzel az országot, hogy Arad sz. kir. város azt a 139 hold területet, amelyek közepén van a kivégzés helye, a saját pénzén megvásárolta. Ebből igen sokan arra következtetnek, hogy további adományokra szükség nincs. Ez alapon téves felfogás. Mert Arad város határozata oda irányul, hogy kölcsön pénzzel segítségére siet az országos gyűjtés útján eddig befolyt kegyeletes alapnak s mert az egész föld vételére szükséges 210 ezer korona még nincs együtt, e 139 holdból megveszi a felesleges terület, úgy hogy a nemzeti alaptól kifizetetik magának a vesztőhelynek 10 holdnyi területe s a többi pénz ezen vesztőhelynek rendezésére s a nemzeti kegyeletnek megfelelő nagyszabású és méltó emlékü s a vértanuk örök nyugvó helyének felépítésére fordított. Ehez sok pénz kell. S a nagy nemzeti célra még mindig szükség van az adományok beküldésére, ha azt akarjuk, hogy nemcsak a kivégzés helye legyen a nemzeti, hanem az valóban a nemzeti hálakegyelet bucsújáró helye lehessen. Erre a célra rendez az aradi 13-as bizottság egy tárgysorsjátékot s a sorsjegyek 1 K-ás árából reméli, hogy jelentékeny összeggel fogja szaporítani a vértanuk alapját. A föld ma még nincs megvéve. sem az egész terület, sem a kivégzés helye. Épen ezért újból felhívom adományait beküldésére a hazafias közönséget s jóakaró támogatásra ajánlom a vértanuk vesztőhelyének sorsjegyeit. Budapest, 1909. december 20. Dr. Barabás Béla orsz. képviselő az aradi 13-as bizottság elnöke.

— **Íróaljazat naptárak,** praktikus heti előjegyzési naptárral, évi naptár és bélyeg scala minden lapon havi előjegyzéssel. Itatós lapok és irat táskával. Kaphatók Berkovits Márk könyvnyomdájában Kulán.

S újra becsusztatott a szájába egy darab cukrot.

Erre aztán elöntött a harag.

— Te . . . te csúf lekváros!

Milike elvörösödött.

— Mit mondtál? — rebegte ijedten s a kis szája tátva maradt, a szeme hirtelen felvillant s kiszaladt a száján: — Csibész! Ennél nagyobb sértés nem érhetett volna. Főlemeltem a tenyeremet s pofonvágtam Milikét.

Milike eltátotta a száját s hangosan sírni kezdett, a cukros zacskót pedig leejtette a földre. Nekem sem kellett több. Amint megláttam, hogy a cukros zacskó lepottyant, hirtelen utána kaptam, fölvettem a földről s szedegetni kezdtem ki belőle a cukrot.

Milike mind a két kezét ökölbe szorította, úgy nyomkodta ki a könyecskéket a szeméből s torkaszakadtából kiáltotta:

— Po . . . po . . . pofonvágott!

Én körülnéztem, de láttam, hogy egyelőre semmi veszedelem nem fenyeget, azért a legnagyobb nyugalommal majszoltam a zacskóban maradt cukrot.

Milike egy darabig még nyöszörgött, majd a félszemét kinyitotta s hirtelen mindkettőt rámeresztette, majd újra megnyikkant:

— Mind megesi!

Rápislantottam, megsajnáltam.

— No nesze, — szóltam hozzá s odaadtam neki az utolsó darab cukrot.

— Nincs több? — kérdezte Milike. Ki-

— **Karácsonyfa-ünnepség a siketnémák** szegedi intézetében. Megható szép ünnepséget tartottak f. hó 21-én a siketnémák szegedi intézetében. Az ottani tanítónőképző növendékei u. i. karácsonyfát állítottak és szebbnél szebb ajándékokat vettek a siketnémáknak, melyeket az ünnepség keretében adtak át. Az ünnepség műsora a következő volt: 1. Karének. Énekelték a r. k. tanítónőképző növendékei. 2. Beszéd. Tartotta Jászay Géza apátplébános. 3. Karácsonyra. Irta Szabolcska Mihály. Elmondta Hergert József VI. osztályu siketnéma tanuló (kiszácsi). 4. Betlehem karácsonya, Rosty Kálmántól. Szavalta Szőke Erzsike IV. éves tanítónőjelölt. 5. Karácsonyi vers. Gábor Lajostól. Elmondta Lám Ádám VII. oszt. siketnéma tanuló (cservenka). 6. Halmi Erike IV. éves tanítónőjelölt átadta a karácsonyfát és az ajándékokat. 7. Nagygyörgy Marcella siketnéma tanuló megköszönte a karácsonyfát és az ajándékokat. 8. Záróbeszéd. 9. Karének. Énekelték a tanítónőjelöltek. Az ünnepség iránt a város társadalmában igen nagy volt az érdeklődés és számos előkelőség jelent meg ez alkalommal az intézetben.

— **Az állami földek.** Egy a földművelésügyi kormányhoz közel álló könyomatos szerint a magyar állam földbirtokából addig, míg tisztán finanszempontból kezelte, igen sokat eladtak, de azért az állam még ma is nagy földbirtokos. A négy ménesbirtok, továbbá a gödöllői és palánkai gazdaságok területe 70822 hold. A telepítési és birtokpolitikai célokra szánt földek 79495 holdat foglalnak el. A kincstári erdőbirtok összes területe közel 3 millió kataszteri hold, melynek körülbelül egy nyolcada havasi, vagy másféle legelő.

— **Drágább lesz a szappan.** Az osztályok szappangyárosok körében mozgalom indult meg arra nézve, hogy a nyers anyagok jelentékeny áremelkedésére való tekintettel a szappan ára emeltesse. A mozgalom eredményeként Ausztriában a szappant métermázsánként már is három egész öt tized koronával drágább áron adják, mint a közelmúltban. Valószínű, hogy a magyar szappangyárosok sem fognak elzárkózni az áremelkedés elől.

vette a kezemből az üres papirzacskót, kifordította s végignyalt a kis, hegyes, piros nyelvvel a papírost s mosolyogva rámnézett.

De a menyasszonyod nem leszek! — s hamiskásan rámhunyorított.

— Miért? — kérdeztem meglepetten.

— Mert pofonvágtál — felelt vissza hirtelen Milike.

Elkomolyodott az arcom. Eszembe jutott a Fülöp nagybátyám boldog vőlegénysége s egy kicsit küzködve magammal. Milikére pislogva szóltam:

— Hát . . . hát . . . üsd vissza. Üsd vissza Milike. S felé tartottam az arcomat.

Milike csak állt egy darabig szótlánul. Hol fölshaladt, hol leesett a szempillája, majd lágyan, félénken mondta:

— Nem, Sándi . . . nem . . . ütni nem szabad . . . inkább megpuszizom.

S már is felém csucsorította a picit száját. De én rémülten kaptam el a fejemet s zavartan dadogtam:

— Nem . . . puszizni nem . . . Majd hangosabban tettem hozzá: — Belekvározzol!

Milike hátat fordított s nyalogatta tovább a cukros zacskó papírára tapadt csokoládé foltokat.

Most én közeledtem hozzá s megfogtam a kezét. — Azért lehetsz a menyasszonyom!

S a kezem a kis kezébe simult. Megindultunk lassan az utca porában. A cukor édessége még a szánkban volt.

— **Ingyen könyv a házinyluftenyésztesről.** A Házinyluftenyésztes Országos Szövetsége (Budapest, Csillaghegy) a házinyluftenyésztes népszerűsítése érdekében minden érdeklődőnek ingyen küldi meg a most megjelent ismertetőjét a nyulftenyésztesről, amelyből bárki annyira megismerheti ezt a hasznos gazdasági mellékágazatot, hogy maga is belefoghat a jövedelmező tenyésztesbe. Ezt a kezdést is megkönnyíti a Szövetség azzal, hogy jó tenyésztes anyag beszerzését közvetíti, sőt vagyontalanoknak ingyen is ad. A házinyluftenyésztes vágását és gereznájuk gyűjtését a Szövetség Csillagtelepén, valamint husuk árusítását a Központi Vásárcsarnokban megkezdtek.

— **A legnagyobb rejtély** a mai politikai helyzet. Ki tudná megmondani, hogy mit hoz a jövő! Az újságokban is sokszor legellentétebb véleményeket olvassuk. A „Budapest“ Kossuth Lajos kedvelt lapja volt sok éven át, annak elveit valjajó ma is, igaz szószólója és tájékoztatója a hazafias magyar olvasóközönségnek. A „Budapest“ 33 év óta együtt érez, együtt harcol hű előfizetőivel, azok érdekében sem fáradságot, sem áldozatot nem sajnál. Amellett, hogy mindig nagyobb és jobb lapot ad, évenként egyszer egy remek ajándékkal is kedveskedik előfizetőinek. Mostani ajándéka a Kossuth emlékalbum, mely rendkívül érdekes tartalmával és igen díszes kiállításával méltán fog feltűnést kelteni. Új előfizetők csak úgy kaphatják meg, ha legalább fél évet előre fizetnek. A Budapest előfizetési ára: féltre 12 K. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest IV. Sarkantyus-utca 3.

— **Divat Szalon,** első és legszebb asszony-ujjainkat ajáljuk olvasóink figyelmébe. Minden családfo a legtejjesebb megnvugással viheti be otthonába, mert e díszes kiállítás, tartalmas és érdekes füzetekben minden két hétben igazi jóbarát előtt nyitja ki a kapuját. A Divat Szalon oktatója, segítője és mulattatója minden asszonynak, minden lánynak és a takarékos, a szorgalom, az otthon szeretete, megbecsülése, a gyermekgondozás megkönnyítése és a legnemesebb szellemi szórakozás az, a mivel olvasóit elaraszta. Közleményei fölött nem kisebb irónó, mint Szabóné Nogáll Janka örökdió és munka társainak díszes névsorában ott vannak mindazok, kik e lappal egyidejűleg — huszonkét esztendő alatt — lettek az olvasó közönség kedvencei. A divat, melyet magyarul, józan, komoly, a magyar gazdasági viszonyokhoz illo és a mi szellemi fejlettségünkhöz van mérve minden oly cikke, melynek célja az, hogy leánynevelést befejezve, kész, tudatos, derek háziasszonyokat állítson az otthon élére. Ezeknek szája az otthon varrott ruha, az otthon készített mütárgy dicsőségét, elátván olvasóit az ingyen-szabásivek, munka-rajzok minden fajtájával és az ingyen-mellékletként megjelenő gyermekujjait, melynek az a célja, hogy a fiatal anyák nem csak a gyermekek ruházását könnyen megtanulhassák, hanem hogy gyermekeikkel foglalkozzanak is. A Divat Szalon dus és értékes közleményeit gyönyörű képek tarkítják s rendszeresen két művészi kiviteit szines divatkép képezi a füzet csinos és tartós borítékát. A Divat Szalon kiadóhivatala: Budapest V., Eskü-ut 5. sz. — mindenkinék szivesen küld mutató számot, az előfizetési árak feltüntetésével együtt, melyeknek csékélysege szinte szembeszökő a lap pazar és tartalmas kiállításával. Egész évre 12 K, féltre 6 K, és negyedévre 3 K.

Anyakönyvezés köréből 1909 december 19-től:

Születtek: Bartens Rozália, Jaksity Kovinka, Kiszela Zsuzsanna.

Házasságot kötöttek: Bukinác Miklos és Szentivánac Draginya.

Elhaltak: Breitenbach Fülöp 90 éves, Leszkovac Jánosné sz. Kulancsity Persza 67 éves, özv. Albachary Dánielné sz. Hasszán Amália 73 éves.

Szerkesztői üzenet.

— **M. R. J. úrnó, Bezdán.** Szives örömmel látjuk munkatársaink sorában és ismerve kitünő tollát, köszönettel vesszük minden dolgozatát. Beküldött két szép verséből egyet mai számunkban közölünk. A másikat legközelebbi számunkban közöljük. Szives folytatást kérünk.

*Sokat
megtakaríthat mindenki, ha
nyomtatvány-szükségletét
BERKOVITS MÁRK
villamos-üzemű nyomdájából
fedezi.*

Községi nyomtatványokból,
papir- és írószerekből nagy
raktár. Saját könyvkötészet.

Nyilttér.

HA még nem járta okvetlenül fizesse elő január elsejével az elismert legjobb magyar napilapot

„AZ ÚJSÁG”-ot

Megrendelőcim:

„AZ ÚJSÁG” BUDAPEST
Egyes példánként minden újságelárusítónál kapható

Gondoskodjunk megélhetésünkről rokkantságunk és aggságunk idejére!

Minden ipari, gyári v. földművelő munkás, önálló iparos vagy bármely más, rendszeres foglalkozású férfi v. nő, ha 14. életévét betöltötte, iratkozzon be az 1893-ban alakult

Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíj Egyletében.

Feltekintni lehet a kulai fiókpenztárnál az Ipartestületben, ahol bővebb felvilágosítás is nyerhető.

Az egyleknek eddig 90 ezer tagja van és 4 és fél millió K alapvagyonnal rendelkezik. Kulai tagok eddigi száma 102.

Grubona árak: Budapesten:

Biza	—	—	13.99
Zab	—	—	7.50
Tengeri	—	—	6.70
	Kulán:		
Biza	—	—	13.50
Zab	—	—	6.70
Tengeri	—	—	5.75

4370 sz. 309

Pályázati hirdetés.

Zsabya községél ujonnan rendszeresített és előleges havi részletekben a községi közpénztárból kiutalványozandó évi 1600 K törzsfizetéssel és 400 F lakbérrel javadalmazott **községi segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetnek

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy minőségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **1910 január 20-ig** hozzám annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelmembe venni nem fogom.

A választás napjának kifizése iránt később fogok intézkedni.

A szerb nyelv tudása megkívántatik.

Zsabya, 1909 december 10.

2-3 **TRENKA** szolgabíró

1769-909 sz.

Kütfurási hirdetés.

Veprőd község (Bácsbodrog vármegye) egy ártézi és egy mély furású illetve két mély furású kutat szándékozik készíttetni; felkérnek az ilyen munkálattal foglalkozók, hogy ajánlatukat: terv és költségvetés kapcsán **1910 január 20-ig** Veprőd község előljáróságánál nyújtsák be.

Veprőd községe ezen hirdetés kibocsátásával az ajánlattevőkkel szemben semmiféle kötelezettséget nem vállal.

Veprőd, 1909 december 18.

Dr. Fallér Aiajos jegyző 1-3 Pischl András bíró

lkt. 5644 909

Hirdetés.

A kulai járásbíró mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a Szabadka—Gombos—Palánkai helyi érdekű vasut számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint: Cservenka és Veprőd községre nézve **1910 január 14-én** délelőtt 10 óra: Cservenka vasuti állomásra.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint nemaláni észrevételeik a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjesszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgálmatok s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határokon a fentnevezett vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi cím alatt igényt tartanak; ezeket **1910 január 20-ig** ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentésük, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, akinek nevére és amely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthező.

Kulá, 1909 dec. 11.

LEDERER GUSTÁV

1-3 kir. ítélőtáblai bíró

teljesen látható írású **IRÓGÉP**

következő előnyt nyújt:

- A **STOEWER** irógép írása az első betűtől az utolsóig teljesen és állandóan látható.
- A **STOEWER** irógép az összes rendszerű irógépek előnyeit magában foglalja és azonkívül számos újítással van ellátva.
- A **STOEWER** irógép 45 acél-billentője 90 írásjelet ír.
- A **STOEWER** irógép betűkarjai könnyen kicserélhetők.
- A **STOEWER** irógép visszaváltóval van ellátva és tízedes tabulátorral (rovatolókészülékkel) is szállítható.

Magyarországi vezérképviselőt:

Lukács Rezső Budapest VI. Szondy-utca 56

Olcóbban és jobban vásárolj, mint bárhol

BECHERER FERENC
órák és ékszerésznél Kulán (Kósa házában)

mert ott óra, lánc, gyűrű, fülbevaló és nyakék nagy választékban van raktáron.

ANGOL TÉLI RUHÁK

skót felöltők, átmeneti kabátok, női Palletonok lelegegánsabb kivitelben készülnek ifj. Abel József férfi és nő iangol szabónál Kulán.

Cipők, kalapok, sapkák, nyakkendők, fehérnemű, női felöltők és minden más uri- és női-divatcikkek legjutányosabban kaphatók „Kardosnál” Kulán

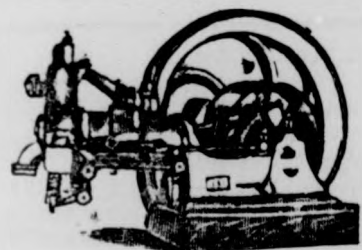
PONGRÁCZ A. SÁNDOR

ÚRISZABÓ ÜZLETÉBEN
KULÁ (BÉRPALOTA)

készülnek a legjutányosabb árban, mérték után, remek szabásban, a legjobb szövetekből férfiföltönyök, felöltők -- és téli kabátok --

Drezdai Motorgyár Részvénytársaság

Németország egyik legrégebbi s legnagyobb motorgyára

Szállít:

szakkörökben elismert legjobb gyártmányú Benzin- Nyersolaj- Gáz- Petroleum- motorokat és lokomobilokat -- valamint SZÍVÓGÁZMOTOROKAT.

MEGLEPŐ ÚJDONSÁG!

Egytetemes generatorunkkal a tényleges lóerő óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselőt:

GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSA

BUDAPEST Teréskörút 41 Telefon 12-91

Legmészebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

Sirolin

Emeli az étvágyat és a test állt, megszünteti a köhögést, váladékot, nyelvi izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint ahogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára övegciklet 4.— korona.